

UPOTREBA FILMSKOG PLAKATA U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Pri donošenju odluke o tome koji da se film ode pogledati u kino, važnu ulogu, uz filmske kritike te ocjene i prosudbe koje se usmenim putem šire i prenose, odigrat će i filmski plakat. Izbor filma ovisit će, naravno, i o prirodni motivacije — da li se zanimamo za novi film režisera koji je u trendu, da li smo obožavatelji jednog filmskog glumca ili možda poklonici nekog filmskog žanra. Povod može biti i sasvim jednostavan: subota je, željeli bismo se malo rastresti i zabaviti, pa odlazimo u kino. Najprije se zaustavljamo pred plakatom; već spoj naslova i slike formira u nama određen stav o tome što se od filma može očekivati, a to će u priličnoj mjeri utjecati na konačnu odluku — kupovinu ili ne kino-karte.

Plakat je pozvan da govori o filmu, te ako se upustimo u iščitavanje njegovih znakova i značenja, možemo dobiti korisne informacije:

1. ime režisera, koje može pokazati radi li se o artističkom ili tzv. komercijalnom odnosno populističkom filmu i žanrovsku pripadnost;
2. ime glumca, koje se također često veže uz određeni žanr ili nekog režisera i njegovu poetiku;
3. ime studija koji je snimio film.

Iz ta tri podatka proizlazi četvrti — kojoj kinematografiji pripada film te će, npr., jednom ljubitelju kriminalističkih filmova biti vrlo važno je li riječ o američkom, engleskom ili francuskom krimiću.

Već smo spomenuli da se plakat izražava putem slike i naslova. Slika može biti sekvenca izvučena iz filma, te u tom slučaju predstavlja jediničnu informaciju o određenom fragmentu priče. Ona je zapravo fiksacija jednog trenutka narativne cjeline i može nositi više ili manje informacija. Osim toga, slika plakata može biti crtež koji će pokušati naglasiti ono što je karakteristično za film: dominaciju jednog lika, temu, žanr, atmosferu i ambijent itd. Što se tiče naslova, on nastoji zainteresirati, najaviti sadržaj i istovremeno on je rezultat cijelog jednog procesa svođenja svijeta filma na najmanju moguću mjeru: on rezimira.

U posljednje vrijeme sve više se govori o komunikacijskom pristupu učenju stranih jezika i nastavnicima se sugerira kao vrlo poticajno i korisno korištenje autentičnih dokumenata u nastavi.

Ako se prisjetimo da je Arnold Hauser posljednje poglavlje svoje poznate Socijalne povijesti umjetnosti i književnosti nazvao Filmsko doba jer je bio uvjeren da filmska umjetnost daje izrazit pečat našem vremenu, onda vidimo da bi upotreba filmskih plakata u nastavi stranih jezika mogla dati zanimljive rezultate već i zbog toga što se na taj način unosi u učionice dio svijeta koji je vrlo blizak djeci i omladini rođenoj u tzv. filmskoj eri.

Ovim prilogom nastojali smo pokazati jedan mogući pristup filmskom plakatu, a kao materijal za ilustraciju koristili smo plakat francuskog filma LA SOUPE AUX CHOIX. Inače smatramo da bi bilo bolje da se radi na plakatu filma koga učenici još nisu vidjeli i s pričom kojega još nisu upoznati.

· LOUIS DE FUNÈS

JEAN CARMET

JACQUES VILLERET

Plakat, na kome smo prekrili naslov, objesimo nasred ploče tako da ga svi učenici mogu dobro vidjeti. Najprije ćemo se pozabaviti analizom i komentiranjem slike. Ali da bi učenici uopće znali pristupiti jednoj takvoj slici-poruci, treba ih uputiti da obrate pozornost na opću organizaciju slike, a to znači na njezin prvi, drugi i treći plan, treba im zatim dati neku vrstu upitnika koji bi ih vodio i usmjeravao u toku rada.

1. U prvom planu vidimo jednu osobu. Da bi je opisali, učenici se služe i odgovaraju na pitanja koja se odnose na:

- a) spol osobe,
- b) starosnu dob,
- c) kako je odjevena,
- d) da li je vidimo izbliza ili izdaleka,
odozgo ili odozdo,
sprijeda ili iz profila,
- e) prevladavajuće boje,
- f) socijalni status (profesija),
- g) karakter,
- h) izraz lica,
- i) osobne znake ili neke druge osobitosti

Pokazat ćemo to na primjeru osobe A koja se na plakatu nalazi u prvom planu:

- a) muškarac,
- b) pedesetih godina,
- c) odjeven u tamni haljetak, bijelu košulju, na glavi nosi kapu,
- d) vidimo ga izbliza, slica, u krupnom planu (torzo),
- e) zeleno-crno-žuto-crveno,
- f) seljak,
- h) vedar, dobroćudan,
- h) osmijeh,
- i) u rukama drži dvije velike glavice kupusa.

2. Za analizu drugog plana treba upotrijebiti isti postupak.

3. U trećem planu, u dnu slike, s lijeve i desne strane, vidi se panorama malog provincijskog mjesta.

Pošto su na taj način analizirali sliku, učenici zaključuju da u filmu postoje tri glavne uloge:

- u prvom planu Louis de Funès u ulozi osobe A,
- u drugom planu Jean Carmet kao seljak i Jacques Villert kao biće s drugog planeta.

Učenicima možemo predložiti da im nadjenu imena i da pokušaju ustanoviti kakvi odnosi vladaju među njima.

1. Osobe A — B, obojica suseljani, ali je osoba A istaknuta prvim planom. Uspoređujemo ih po sličnostima odnosno razlikama u

- godinama
- karakteru
- društvenom statusu
- navikama i sl.

2. Zatim se postavlja pitanje kakvu novu dimenziju unosi u njihov odnos pojava svemirca:

- odakle dolazi?
- zašto?
- s kim sve uspostavlja kontakte?
- koje su posljedice njegova dolaska?

Sad kad su učenici zamislili moguću temu filma, možemo od njih zatražiti i da filmu dadu naslov. Mogli bi također pokušati odgovoriti na pitanje o kojem se žanru radi. Ako ne vladaju terminologijom, treba ih najprije upoznati s francuskim terminima najpoznatijih filmskih žanrova:

- npr. le film policier,
- le mélodrame,
- le science-fiction,
- le western,
- le drame psychologique,

la comédie (u slučaju filma *La soupe aux choux* radi se o komediji, što vidimo po samom komično-vedrom karakteru plakata, ali i po glavnom glumcu, Louisu de Funèsu, poznatom francuskom komičaru).

Ovo je zgodna prilika da se učenici upoznaju s još nekim terminima ili frazama vezanim za područje filma:

- npr. le réalisateur — metteur en scène, celui qui prépare et réalise un film
- tourner, réaliser un film
- scénario, synopsis d'un film
- séquences, scènes d'un film
- film de court, long métrage
- film muet, film parlant
- film en version originale, film doublé.

Učenici mogu bez većih poteškoća usvojiti ove nove termine jer su vrlo slični onima iz njihova materinskog jezika (učenje po analogiji).

U drugoj fazi rada učenicima se otkriva naslov filma: *La soupe aux choux*. Treba ih upitati koje su prve asocijacije koje im padaju na pamet u vezi tog naslova. On, naime, izgleda kao da je uzet iz nekog jelovnika, pa zato i predlažemo da se na taj način postupa s njim. Učenicima pokazujemo moguću izmjenu elemenata unutar sintagme — *La soupe*

<i>La soupe</i>	<i>aux choux</i>
	<i>à l'oignon</i>
	<i>au thym</i>
	<i>aux légumes.</i>

Ali ih također treba upozoriti na specifično značenje sintagme — *la soupe au lait* — koja se koristi u frazi — »s'emporter comme une soupe au lait« u značenju — »lako, začas planuti«.

Ovo je prilika da ih upoznamo i s razlikama u značenju inače vrlo bliskih riječi kao što su — *la soupe*

- le potage*
- le bouillon.*

Rad s filmskim plakatom može nam biti polazište za daljnje vježbanje usmenog i pismenog izražavanja.

Usmeno izražavanje

Učenici se najprije pripremaju za »scensku« igru da bi poslije imali materijal za pravljenje što spontanijih dijaloga. Zamišljaju dramsku situaciju: npr. malo selo okruženo blagim brežuljcima; zatim daju izgled, glas i pokrete glavnim osobama — svemircu i seljacima. Jednoj osobi unaprijed određuju neku vidljivu karakteristiku koja mora doći do izražaja u dijalogu (npr. osoba B je pijanica). Učenici bi mogli zamisliti i prepreke na koje u komunikaciji nailaze predstavnici različitih svjetova.

Nastavnik će zabilježiti pogreške i ispraviti će ih usmeno nakon igre. Važno je da nastavnik uvijek upita učenike promatrače jesu li i oni zapazili pogreške i mogu li ih ispraviti.

Pismeno izražavanje

Učenici sastavljaju malu priču pod naslovom *La soupe aux choux*. Nastavnik zadaje posebne okolnosti: npr. oni su filmski kritičari koji prave pregled filmova prikazanih na nekom filmskom festivalu. Da bi čitaoce što bolje informirali, dužni su ukratko prepričati sadržaje filmova.

Ili: u kinu su gledali film koji im se vrlo svidio. Sada pišu pismo prijatelju ne bi li ga zainteresirali i nagovorili da film pogleda kad počne igrati u njegovu gradu. Prepričavaju radnju vodeći računa da se radi o komediji te navode razloge zbog kojih misle da je to dobar film.

Namjena

Upotreba filmskog plakata u nastavi stranih jezika predviđa se za učenike srednjeg i višeg stupnja znanja stranog jezika.

Cilj

- proširenje fonda riječi: termini vezani uz film
- usvajanje sintagme — *la soupe à ...*
- razvijanje kod učenika sposobnosti analize slike plakata ...
- rad na filmskom plakatu pruža učenicima mogućnost da se kreativno izraze, učenici se uživljavaju u ulogu režisera, oni mogu samostalno »snimiti« svoj film
- razvijanje sposobnosti usmenog izražavanja; učenici su sada glumci i od njih se zahtijeva da budu zanimljivi, originalni i da se slobodno izražavaju
- pismeno izražavanje: usvajanje novog leksika, rad na morfosintaktičkim strukturama; prije svega, riječ je o kreativnom radu.

LITERATURA

- Munitić, Ranko: »Estetika stripa«, u *Treći program*, Bgd, 1973, br. 3, god. V, str. 367—433.
- Ivanov, Vječeslav: »Struktura znakova u filmu«, *Treći program*, Bgd, 1979, br. 42, god. III, str. 506—512.
- Villaroel, Marie-Christine: »Créativité au jour le jour«, dans *Le français dans le monde*, 196.